

Jerzy Lejawa

Krasocin, woj. kieleckie, st. 1

Informator Archeologiczny : badania 22, 53

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Krasocin,
woj. kieleckie,
st. 1**

Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski w Kielcach

Badania prowadził mgr Jerzy Lejawa. Finansował WOAK w Kielcach. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury łużyckiej, okres halsztacki.

Stanowisko leży na płaszczystej terasie prawego brzegu Białki (niewielkiego ciekłu przepływającego przez Krasocin). Na północ od zwartej zabudowy wsi oraz na południe i zachód od zakręcającej w tym miejscu ulicy Zacisze.

Badania miały charakter dorywczego ratowniczego zwiadu. Profilaktycznie zbadano teren przyległy do miejsca poboru piasku, gdzie odkryto przypadkowo kilka ciałopalnych grobów popelninowych kultury łużyckiej. Założono sondaż 3 x 5 m. Pod warstwą humusu (ok. 20 - 30 cm) wystąpił piasek calcowy, w którym odcinały się wyraźnie wypełniska trzech jam. Jak wykazała późniejsza eksploatacja tych obiektów, były one pozostałością po przypadkowo odkrytych i zniszczonych grobach ciałopalnych. W jamach tych znaleziono luźne fragmenty ceramiki kultury łużyckiej i nieliczne przepalone kości ludzkie oraz pojedyncze ułamki ceramiki nowozytnnej, które pozwalają określić czas zniszczenia tych obiektów.

Mimo informacji miejscowej ludności, że stanowisko było niszczone przez bardzo długi odcinek czasu, fakt przypadkowego odkrycia i zniszczenia kilku grobów sugeruje możliwość istnienia lepiej zachowanych partii cmentarzyska.

Z uwagi na brak zagrożenia nie planuje się kontynuacji badań.

**Kunice,
woj. legnickie,
st. 1**

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Archeologii Nadodrza we Wrocławiu

Badania prowadził mgr Andrzej Mierzwinski. Finansowało Muzeum i ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski w Głogowie. Trzeci sezon badań. Osada kultury łużyckiej z okresu halsztackiego i ślady osadnictwa z wczesnego średniowiecza.

Rozpoznano obszar o powierzchni 3,09 ara, zlokalizowany w jednym wykopie o wymiarach 2,5 x 120 m oraz w dwóch niewielkich sondażach. Wykop ukierunkowany na linii W-E przeciął wschodnią część wyniesienia (dawnej wyspy), aż po jego krawędź. Odsłonięto w nim w różnym zakresie 71 obiektów (nr 121, 122, 123, 124, 125-192). Zaobserwowano, iż obiekty układają się w 4 zgrupowania (zagrody), o rozpiętości 15-20 m każda, rozdzielane strefami wolnymi od zabudowy lub z nielicznymi tylko obiektami, szerokimi na 10-15 m.

Dokonania najciekawszych obserwacji, stanowiących realizację celu badań, umożliwiło jednak odsłonięcie układu nawarstwień na stanowisku. W rozpoznanej partii osady udało się wyróżnić 3 fazy zasiedlenia, występujące na przemian z trzema fazami transgresji wód jeziornych. Ze środkową fazą osadniczą związany był nasyp (nie udało się go w bieżącym roku w pełni przeciąć), stanowiący zapewne rodzaj grobli lub tamy, którą wzniesiono przypuszczalnie na około stumetrowym odcinku naturalnego obniżenia we wschodniej krawędzi wyniesienia. Wody jeziorne przekroczyły linię grobli dwukrotnie, pozostawiając warstwy osadów.

Najmłodszą fazę zasiedlenia tej partii osady kończy poziom destrukcji (pożaru). Okrywający na szerokość ok. 40 m warstwę użytkową. Ponad nim zalega młodszy na ok. 1 m, wliczając w to zbliżony składem mineralogicznym poziom orny, pokład osadów jeziornych. Gęsta zabudowa na kulminacji wyniesienia, odkrywana w poprzednich latach, może stanowić rezultat wymarcia tam osadnictwa w okresie ostatniej transgresji jeziora, reprezentując przypuszczalnie czwartą, współczesną jej fazę zasiedlenia wyniesienia. Odkryta grobla/tama oraz młodszy od niej poziom destrukcji stały się podstawą sformułowanego w literaturze poglądu o obronnym charakterze osady.

Pozyskano obfity i różnicowany materiał zabytkowy, reprezentowany głównie przez ceramikę naczyńową (ok. 9300 fr.), polepę konstrukcyjną i stosunkowo liczne kości. Grupę najliczniejszych glinianych, zabytków wydzielonych reprezentują krążki, przęśliki, fragment ciężarka tkackiego, czop odlewniczy, dysza, fragmenty niszczyjących form odlewniczych, były masy garnarskiej. Nieliczną kategorię zabytków metalowych tworzą zarówno przedmioty z brązu - dwie siekiery i tulejka, fragment gładkiego naszyjnika z końcami zwiniętymi w uszko, fragment kółka szprychowego, grudka brązu, jak też z żelaza (kółko lub bransoleta). Pozyskano ponadto 2 kamienie żarnowe oraz odtupki krzemienne.

Materiał zabytkowy pozwala datować odkrytą część osady na okres halsztacki, przy czym pewne nawiązania stylistyczne dają podstawę do zawężenia czasu jej funkcjonowania do starszej fazy tego okresu (IIaC). W tym odcinku czasowym mieściłyby się stwierdzone fazy osadnicze i zalewiskowe.

Materiały i dokumentację złożono tymczasowo w ZAN IHKM PAN.